

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 18 mars.

2 § Information från regeringen om Europeiska rådets möte den 22–23 mars

*Information från
regeringen*

Anf. 1 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Säg vad man vill om den europeiska unionens toppmöten, men de har en behaglig vana att sammanfalla med stora helger. Jag tror att vi nästa gång har att se fram emot att träffas i midsommarhelgen. Det ska bli härligt att få återrapportera också vid ett sådant tillfälle.

Välkomna till den här informationen. Vi har bakom oss, vill jag påstå, ett konstruktivt toppmöte. Vi bekräftade överenskommelsen om en revidering av stabilitets- och tillväxtpakten. Vi enades om principerna för det fortsatta arbetet med Lissabonstrategin för ekonomiska reformer, social sammanhållning och hållbar utveckling.

Vi lade fast mål för EU:s agerande i de förhandlingar om hur klimatförändringarna ska mötas som snart inleds på allvar. Vi åtog oss också att spela en aktiv roll i arbetet med att reformera FN. Det var ett bra arbetsmöte. Det bekräftar återigen att unionen är ett av våra viktigaste arbetsredskap i förverkligandet av våra politiska mål nationellt, regionalt och globalt.

Fru talman! Toppmötet kunde utan någon större dramatik bekräfta finansministrarnas överenskommelse om stabilitets- och tillväxtpakten från i söndags. Det var viktigt att vi kunde nå en bred enighet. Det är något som bäddar för en framtida uppslutning kring regelverket. Det gick att överbrygga skiljelinjen mellan dem som förespråkade lättnader i regelverket och dem som har varnat för uppluckringar. Jag hoppas att den breda överenskommelsen ska fortsätta att ge den gemensamma valutan styrka och trovärdighet.

Fru talman! Från svensk sida har vi anledning att vara nöjda med Europeiska rådets slutsatser om det fortsatta arbetet med Lissabonstrategin. Strategin ska också fortsättningsvis få bestå av tre dimensioner: en ekonomisk, en social och en miljömässig. EU håller fast vid det moderna konceptet för att reformera Europa som lanserades i Lissabon år 2000. Det innebär att en aktiv välfärdspolitik och miljöåtgärder ses som något

som kan bidra till tillväxt och inte något som bromsar ekonomisk utveckling.

Också de konkreta sakfrågor som lyftes fram ligger väl i linje med svenska prioriteringar. Det gäller till exempel vikten av att se över och förenkla företagens regelverk och att slå vakt om en väl fungerande inre marknad. Livslångt lärande och god barnomsorg betonas som viktigt för att öka utbudet av arbetskraft. Satsningar på miljövänlig teknik och åtgärder för ökad energieffektivitet lyfts fram som åtgärder som ger bättre miljö och dessutom skapar fler jobb.

Rådet uppmärksammade att kommissionen senare i vår ska lägga fram konkreta förslag till åtgärder för ökad energieffektivitet. Det är särskilt glädjande mot bakgrund av att vi i regeringsförklaringen år 2003 satte som mål att på EU-nivå verka för en ambitiös handlingsplan för energieffektivitet. Vi kan nu säga att Sverige tillsammans med andra likasinnade förverkligar detta mål.

Vikten av att nå de målsättningar för investeringar i forskning och utveckling som satts upp betonades. I slutsatserna understryks att skapandet av ett europeiskt forskningsråd skulle vara ett viktigt bidrag till att utveckla europeisk spetsforskning.

Vi fick också gehör för jämställdhet mellan kvinnor och män. Det har en avgörande betydelse också för uppfyllandet av målen om tillväxt och sysselsättning.

Fru talman! Fem år har nu gått sedan Lissabonstrategin lanserades. Gårdagens slutsatser utgör både en utvärdering av dessa första år och en styråra för den tid som återstår fram till år 2010. Därför var det för regeringen av stor vikt att de väl återspeglar strategins olika dimensioner. Jag tycker att slutsatserna till slut blev relativt välbalanserade.

Att det blev så var dock inte en självklarhet. Det underlag för toppmötet som kommissionen presenterade i början av februari förespråkade en mer ensidig inriktning av arbetet. Bland annat nedprioriterades miljöfrågorna. Det är min bestämda uppfattning att svenska synpunkter i processen sedan dess haft gott genomslag.

Goda argument är en del av förklaringen till detta. Men den viktigaste orsaken återfinns nog i den rapport om Lissabonstrategin som det näringslivsfinansierade Center for European Reform publicerade förra veckan. Där utnämns Sverige till "Lissabonstrategins hjälte" efter de första fem åren. Inget land uppfyller så många av strategins mål som Sverige, Finland och Danmark, som ligger strax efter oss.

Den svenska ekonomin kallas i rapporten vibrerande och flexibel och anses ligga i världsklass. Sverige och de andra nordiska länderna har enligt rapporten hållit jämna steg med och ibland till och med överträffat USA. Sverige tillsammans med våra nordiska grannländer anses vara ett föredöme i arbetet med att modernisera ekonomin. Därför finns ett intresse att lyssna på våra argument.

Det finns en förståelig besvikelse över att Lissabonstrategin i hela Europa hittills inte givit större avtryck i utvecklingen. En förklaring till det är förstås den djupa lågkonjunktur som drabbat Europa strax efter att strategin lanserades. Spruckna IT-bubblor, terroristattacker mot World Trade Center, stigande oljepriser och en kraftig appreciering av euron och andra europeiska valutor har lagt sten på bördan och gjort att åtgärder som genomförts ännu inte fått de positiva effekter vi hoppas på.

Men vi ska inte sticka under stol med att Lissabonstrategins svaga länk har visat sig vara genomförandet av fattade beslut. Mot den bakgrunden är det mycket möjligt att beslutet om nationella handlingsplaner för Lissabonstrategin kommer att visa sig vara ett av de viktigaste från detta toppmöte.

Jag är övertygad om att de nationella planerna kan bli ett viktigt verktyg för att påskynda genomförandet av strategin. Varje medlemsland måste göra konkreta åtaganden kring vad de tänker göra. Lissabonstrategin blir därmed också en mer naturlig del av inrikespolitiken. Tanken är att i svart på vitt formulera vad man på det nationella planet avser att göra för att nå uppsatta mål.

Handlingsplanen ska löpa under tre år, och en rapport om hur arbetet framskrider tas fram årligen. Efter tre år ska en ny plan för det fortsatta arbetet utarbetas. Förhoppningsvis kommer det också att öka förståelsen för EU när det klarare framgår att frågor som jobb, utbildning och miljö också har en klar europeisk dimension inom unionens ramverk.

På svensk sida ska vi fullt ut följa rekommendationerna i rådets slutsatser om en dialog med arbetsmarknadens parter inför utarbetandet av den svenska handlingsplanen. Också riksdagen ska involveras i detta arbete. Den svenska handlingsplanen kommer senare i år att föreläggas riksdagens ledamöter i form av en regeringsskrivelse.

Fru talman! Inför toppmötet i november uppmärksammade jag tillsammans med Jacques Chirac, Gerhard Schröder och José Zapatero behovet av att inom ramen för Lissabonstrategin uppmärksamma ungdomars situation.

Vårt initiativ har fått ett positivt mottagande och följs upp i slutsatserna. De åtgärder som föreslås på bland annat utbildningsområdet och inom familjepolitiken överensstämmer väl med den svenska regeringens prioriteringar.

Jag vill också särskilt lyfta fram Europeiska rådets diskussion om förslaget om ett direktiv för handel med tjänster inom EU. Diskussionerna bekräftade att det finns omfattande invändningar mot Prodikommisionens ursprungliga förslag. För svensk del har jag gjort klart att åtgärder för att underlätta handeln med tjänster inom unionen är av stor vikt. Effekterna av detta på tillväxt och nya jobb inom EU, inklusive Sverige, ska inte underskattas.

Men liksom många andra stats- och regeringschefer har jag gjort klart att detta inte får ske på bekostnad av väl fungerande sociala och arbetsrättsliga system. Social dumpning får aldrig förekomma inom EU. För svensk del handlar det om hur vi väljer att tillhandahålla allmänna tjänster, att reglera arbetsmarknaden och att trygga goda levnadsförhållanden för alla medborgare.

I rådets slutsatser anges att nya regler på tjänstehandels område inte får hota den europeiska sociala modellen. Direktivet kommer därför att omarbetas med målet att nå bred samstämmighet om nya regler för tjänstehandeln.

Fru talman! Toppmötet gav angelägen uppmärksamhet åt i svenska ögon centrala miljöfrågor – hållbar utveckling och klimat. Som uppföljning till Göteborgstoppmötet beslutades att Europeiska rådet vid sitt möte i juni ska anta riktlinjer för arbetet med en hållbar utveckling. Detta

är en profilfråga för svensk del och en process som vi aktivt kommer att medverka i.

Europeiska rådet uppmärksammade också den globala ödesfrågan om klimatförändringar. Här betonades vikten av en EU-strategi på medellång och lång sikt för att undvika en temperaturhöjning med över två grader jämfört med så kallade förindustriella värden. Behovet av att inkludera världens stora energislukande länder i en sådan process lyfts fram. Jag fäster också stort värde vid att EU nu tar ledningen med ett tydligt kvantitativt mål.

Utsläppen av växthusgaser ska minskas med mellan 15 och 30 % till 2020. Europeiska rådet noterade också indirekt miljöministrarnas tidigare överenskommelse om att till 2050 eftersträva en sänkning om mellan 60 och 80 % av dessa växthusgasers utsläpp.

Fru talman! Vid tisdagens middag för stats- och regeringscheferna tog ett antal länder upp frågan om Kroatien. Detta var något oväntat eftersom EU:s utrikesministrar så sent som för en vecka sedan enades om de fortsatta stegen i Kroatiens medlemskapsförhandlingar med EU. Från svensk sida såg vi ingen anledning att ändra detta balanserade beslut, som ju innebar att Kroatien uppmanades att samarbeta med Jugoslavien-tribunalen innan förhandlingar kan inledas, samtidigt som ett ramverk för dessa förhandlingar antogs så att de kan komma i gång så snart Kroatien uppfyller kriterierna.

Efter en debatt i vilken jag bland annat betonade vikten av att EU står fast vid sina principer nåddes en överenskommelse om att EU genom ett team på plats i Kroatien ska bevaka utvecklingen i samarbete med tribunalen. Det är givetvis tribunalen som förblir den part som bedömer huruvida Kroatien samarbetar fullt ut eller inte.

Fru talman! Till sist vill jag nämna att Europeiska rådet enades om att välkomna den nya reformrapporten från FN:s generalsekreterare Kofi Annan. Toppmötet lovade att både stödja FN i allmänhet och att bidra till ett konstruktivt resultat från reformtoppmötet i september i synnerhet.

Detta är i korthet, fru talman, en sammanfattning av det toppmöte som avhölls i går och i förrgår i Bryssel.

(Applåder)

Anf. 2 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Det vi gör nu är att utöva riksdagens kontrollmakt. Min första fråga är därför: Under vilka dagordningspunkter yttrade sig Sveriges representanter, och vad sade de vid de tillfällena? Statsministern nämnde Kroatien, men finns det andra exempel?

Det andra som jag vill ta upp är frågan om EU:s tjänstehandelsdirektiv. Det är inget hot mot de svenska kollektivavtalen. Däremot minskar den omskrivning som man har beslutat sig för möjligheterna till frihandel med tjänster i Europa. Därför är min fråga till statsministern om ni, när ni fattade beslutet, hade beräkningar av hur många färre jobb detta ger. Det gäller ju inte bara i ett land som Sverige utan också i övriga Europa, och särskilt för Europas låginkomsttagare och i de allra fattigaste länderna. Hade ni också beräkningar av hur mycket högre kostnader detta innebär för Europas konsumenter och skattebetalare?

Anf. 3 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Carl B Hamilton brukar fråga vilka frågor jag yttrar mig i. Jag ska gärna redovisa det. Men det är en poänglös fråga, för mycket av arbetet på ett toppmöte sker också i informella kontakter där man genom olika kanaler får chans att påverka slutsatserna. Inte minst ska vi komma ihåg att vi ju före toppmöten numera regelmässigt har ett möte där de nordiska och baltiska statsministrarna träffas. Det gör att vi ibland kan agera tillsammans, och ibland kan någon av oss få uppdraget att på de andras vägnar föra fram en synpunkt. Själva frågeställningen rymmer en fingervisning om att vi kanske behöver redovisa lite av hurdana själva arbetsformerna är i den europeiska unionen.

Jag var naturligtvis aktiv under toppmötet när det gällde tjänstedirektivet. Det var lätt att hitta en koppling inte minst till den franske presidentens mycket progressiva hållning i dessa frågor. Vi har all anledning från svensk sida att vara oroliga över det vi har sett från EU i tidigare sammanhang. Vi har trots oss ingå uppgörelser som sedan inte har hållits, exempelvis på alkoholpolitikens område. Tjänstedirektivet var en mycket viktig sak för mig att engagera mig i.

Kroatienfrågan, en FN-reform och miljöpolitiken var några andra frågor där jag tog till orda och framförde svenska ståndpunkter.

I övrigt framfördes en del av de ståndpunkter som vi har av andra på ett mycket mer intelligent och begåvat sätt än vad jag kan göra, och då ska man självfallet inte förstöra genom att själv gå in och försöka addera någonting. Så går toppmöten till.

När det gäller tjänstedirektivet har Carl B Hamilton och jag helt olika uppfattningar; det vet vi om. Det avslöjades senast på EU-nämnden. Hamilton har uppfattningen: Jobb till varje pris! Det är det som är Folkpartiets målsättning. Vi säger att vi ska ha jobb i Sverige som är bra betalda, har bra arbetsmiljöer och ger vettiga förutsättningar för människor att klara sin försörjning. Vi ska inte öppna för social dumpning och underbudskonkurrens. Där går skiljelinjen. Därför är fackföreningar och regeringar rakt över i Europa oroliga för detta tjänstedirektiv. Därför kommer det också att arbetas om.

Anf. 4 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! Det beror på. Om man som statsministern säger att vissa jobb inte är tillräckligt fina för att utföras så kan man ha den hållningen. Men med tanke på att vi har 8,5 % total arbetslöshet och ytterligare ett antal människor som är arbetslösa i Sverige så tycker jag att det är en något övermaga hållning.

Framför allt gäller det de fattigaste människorna i Europa – låginkomsttagarna i andra länder, till exempel i Baltikum och i övriga Europa. Detta tjänstehandelsdirektiv är en sak som begränsar deras möjlighet att förverkliga sina livschanser. Det är bland annat av det skälet som jag och Folkpartiet och liberaler är för frihandel. Socialdemokrater och liberaler har i Sverige tidigare varit på samma linje beträffande frihandel för varor. Jag är besviken över att Socialdemokraterna i Sverige förefaller att slå in på en protektionistisk linje beträffande handel med tjänster inom Europa.

Glad påsk, statsministern! Men den hade varit gladare med mer frihandel.

Anf. 5 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi är för frihandel. Hela vår historia visar det, men vi är inte för social dumpning. Vi är för fri handel i kombination med goda kollektivavtal. Jag tycker att det är ett obegripligt argument som Carl B Hamilton framför, att vi skulle börja sänka de svenska lönerna därför att det skulle gynna löntagare i Baltikum eller Polen.

Det har aldrig varit vår vision att det svenska medlemskapet i EU ska resultera i att vi ska ha lettiska löner i Sverige. Vår vision har varit att det ska bli svenska löner i Lettland och Polen. Det har aldrig varit vår vision att vi ska överge kollektivavtalen, Carl B Hamilton. När nu lettiska arbetare som monterar ned ett sågverk uppe i Norrland plötsligt, genom Metalls ingrepp, får dubbel lön, från 50 kr i timmen upp till 112 kr i timmen, tycker jag att det är bra. Alla är välkomna att komma hit och jobba. Det har riksdagen sagt, men då ska man också jobba på de villkor som gör att de lägst betalda på den svenska arbetsmarknaden skyddas. Vi tänker inte öppna för en underbudskonkurrens genom den typ av åtgärder som Hamilton talar om eller genom att försämra a-kassa och sjukförsäkring. Där sätter vi gränsen.

(Applåder)

Anf. 6 ULF HOLM (mp):

Fru talman! Tack, herr statsminister, för din föredragning. I samrådet inför EU-toppmötet var jag ganska tydlig med att jag tyckte att du skulle slå näven i bordet och kräva ett förtydligande av EU:s klimatpolitik och de åtgärder som behövs. Nu vet jag ju inte om det blev näven i bordet eftersom det är stängda möten, men det finns ju flisor av det. Du lyckades uppenbarligen, med hjälp av andra, få in några skrivningar om att man bör minska växthusgaserna med 15–30 %.

Men det är väl ändå ett bakslag att det är väldigt vaga skrivningar? Man *bör* överväga de här åtgärderna. I inledningstalet talade du om att målet är en minskning på 60–80 % år 2050 för att minska klimatförändringarna. Det står inte i slutsatserna. Det som står är att man ska jobba i den andan, vilket är en helt annan sak än att målen står fast.

Även om jag tycker att det var ett viktigt steg framåt, skulle jag gärna vilja se ett större steg, statsministern.

Man kan jämföra de vaga skrivningar som finns om vilka åtgärder som krävs på klimatområdet med det som står i punkten efter som handlar om Iterprojektet där EU nu ska pumpa in mångmiljardbelopp. Där finns det väldigt tydliga skrivningar om att det *ska* genomföras och så vidare. Det är oroande att man kommer överens om så klara skrivningar på det området, medan det är så vaga skrivningar när det gäller åtgärder i den viktiga frågan om att stoppa klimatförändringarna.

Anf. 7 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag skulle också ha önskat ännu klarare skrivningar, men vi kom en bit på väg. Jag kan avslöja för Ulf Holm att man inte har särskilt mycket hjälp vid bordet av de regeringar i Europa som har gröna ministrar. Det tycker jag är konstigt. Det är ofta så att de här frågorna drivs av oss, någon gång med biträde från något annat land men inte särskilt ofta. Det är en uppförsbacke för miljöfrågorna, och särskilt i tider av dålig ekonomisk utveckling sitter de trångt. Det vet vi.

Jag är fast övertygad om att detta är nyckeln till en ny start för europeisk ekonomi. I just de krav som ställs för att skapa en ekologisk uthållighet ligger en stark drivkraft för ekonomisk tillväxt. Nästa stora språng i den ekonomiska utvecklingen tar vi just därför att vi tvingas göra den ekologiskt uthållig. Det synsättet predikar vi – jag ska nog använda det uttrycket – så ofta vi kan. Det börjar tränga igenom, och jag är ganska säker på att när trycket lättar och ekonomin förbättras något kommer fler att ansluta sig.

Nästa stora utmaning blir att få ett Kyotoprotokoll som inte bara är i kraft utan också omfattas av amerikaner, brasilianer och australiensare. Så småningom måste vi också få kineser och indier att vara med. Vi lever på samma planet och kommer att dela varandras olycka eller lycka, om vi nu klarar detta.

Nöjd är jag inte, men jag är lite stolt över att vi kom en bit på vägen. Om sedan Ulf Holm lyfter på telefonluren och ringer till sina kolleger runtomkring i Europa och säger åt dem att gaska upp sig lite inför toppmötena får man kanske lite support.

Anf. 8 ULF HOLM (mp):

Fru talman! Både statsministern och jag vet ju att högerkrafterna är starka i EU just nu. Det finns en del gröna miljöministrar. Det är därför miljöministrarnas inlaga till toppmötet var väldigt grön. Det var där de exakta siffrorna stod. Jag känner mig ganska nöjd med vad mina kolleger i EU-länderna har gjort. Frågan är bara varför ingenting hände när ni statschefer träffades. Där finns dina kolleger och en del högerkolleger. Det är där problemet, den felande länken, i EU finns.

I Lissabonstrategin är det fortfarande den ekonomiska tillväxten och de ekonomiska siffrorna som är de viktigaste. Det finns ett stänk av miljötank, men det borde ha lyfts upp ännu tydligare. Jag tror att man skulle kunna ha åstadkommit det om man hade tagit mer ton på EU-toppmötet.

Sedan vill jag också fråga om statsministern har sovit på saken nu när det har gått två dagar efter det att han fick 120 000 namnunderskrifter med krav på en folkomröstning om EU-konstitutionen och kanske har ändrat sig nu. Det är sent, men det är inte för sent, herr statsminister, att ändra sig för en folkomröstning.

Anf. 9 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi diskuterade inte den frågan på toppmötet, för att avslöja någonting som ni redan visste. Jag ska inte heller låta mig luras in i den debatten nu. Argumenten känner Ulf Holm väl, och det gör ni också. Jag har säkert framfört dem här i kammaren ett tjugotal gånger. Jag tänker inte upprepa dem.

Min poäng, Ulf Holm, var ju att det är möjligt att man får ett genomslag på ett miljöministermöte, men det är ju på toppmötet som de så småningom låses fast. Om man då inte har en statsminister eller regeringschef som lyssnar på sin miljöminister har man naturligtvis ett problem. Hur duktiga dessa gröna ministrar än är, har de tydligen svårt att få fram sitt budskap. Det tycker jag är synd. Det borde vara en fundering att ägna sig åt, särskilt för ett grönt parti i Sverige som vill vara med i en regering.

Anf. 10 AGNE HANSSON (c):

Fru talman! Jag vill också instämma i tacket för informationen. Först har jag ett par kommentarer om utrikespolitiken. Jag tycker att det är bra att den svenska positionen försvarade positionen mot Kroatien när det gäller att de måste samarbeta fullt ut med tribunalen innan medlemskapsförhandlingar inleds.

För det andra noterar jag att Europatoppmötet, inför förberedelserna för FN-toppmötet, har markerat att man kräver en tidtabell för Syriens uttåg ur Libanon, vilket är det enda som hittills har krävts i FN-resolution 1559 som talar om detta. Det tycker vi i Centerpartiet också är bra.

Låt mig sedan något kommentera Lissabonstrategin som har varit den dominerande frågan. Vi tycker också att det är väldigt viktigt att den bygger på de tre dimensionerna, en miljömässigt hållbar, social och ekonomisk tillväxt. Alla tre förutsätter varandra för att det ska bli en uthållig tillväxt och en energieffektivitet. Det är väldigt viktigt. Om vi ska undvika en andra omstart, tror jag att det är viktigt att vi får med de här faktorerna nu från början.

Sedan har det varit mycket tal om tillväxt i tjänstesektorn, och det kommer säkert fler frågor på det området. Jag ska inte fördjupa mig mer i det. Men jag har hört väldigt lite talas om tillväxt i den privata sektorn och för de små företagen. Statsministern nämnde inte något om det heller i sin föredragning. Det är ju ändå det som är grunden för tillväxten totalt i samhället och i Europa. Vilka möjligheter, förenklade regler och förbättrade villkor finns det i Lissabonstrategin för att öka möjligheterna för tillväxt i småföretagen och näringslivet?

Anf. 11 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det var inte mycket utrikespolitiska frågor – där har Agne Hansson rätt. Det var några stycken, och de beredde oss inga större bekymmer, om man säger så. Mötet var inte avsett för den typen av diskussion.

Den viktiga frågan som Agne Hansson tar upp gäller de små och medelstora företagen och deras förmåga att växa. Det finns inga andra grepp ute i Europa än de som vi har i Sverige. När vi väl börjar jämföra vad vi gör i Sverige med vad som sker i Europa i övrigt när det gäller att förenkla regelverket så skulle jag tro att vi har en del att bjuda också andra länder på om svenska erfarenheter som kan visa sig vara positiva. Exempel är hur det går till att starta ett företag, hur lätt det är att registrera sig för exempelvis momsredovisning, vilka skatteförmåner man har som ny företagare när man kombinerar exempelvis förvärvsarbete med en näringsverksamhet som går med underskott och de kvittningsmöjligheter som finns och en rad andra sådana regler som har införts i den svenska vardagen som säkert också kan vara sådant som vi kan dela med oss av till andra. Framför allt detta med en effektiv och rationell administration i samhällets organ är viktigt: *en* punkt att vända sig till, snabba besked, datoriserat och modernt. Inte minst tror jag att det har en väldigt betydelse för den privata tjänstesektorn, som ju ofta ligger i framkant när det handlar om att utnyttja ny teknik och vara flexibel och rörlig. Man borde rimligen ha tillgång till hela den europeiska marknaden. Jag är en varm anhängare av tjänstehandel, men jag vill inte att den ska ske till priset av att vi får problem med det vi tycker är svenska särdrag exempelvis i

gemensam sektor och kollektivavtalen. Men jag ser gärna en jämförelse med andra länder om hur vi gör med de små och medelstora företagen. Jag tror att det kommer att utfalla till vår fördel, men vi är inte tillräckligt bra vi heller. Vi måste bli bättre.

Prot. 2004/05:96
24 mars

*Information från
regeringen*

Anf. 12 AGNE HANSSON (c):

Fru talman! Det var inte min avsikt att starta en inrikespolitisk debatt just nu om det. Det viktiga är ju att detta fokus finns med på europeisk nivå.

Jag noterar att under punkten 11 under forskning och utveckling så behåller man målet om en investeringsnivå på 3 %. Där säger man till exempel att målet ska uppnås bland annat genom skatteincitament för privata investeringar. Det är väl bra att man gör det, men min fråga och fundering gäller då: Ska skatterna också nu börja harmoniseras, eller på vilket sätt ska vi stimulera? Det är en viktig väg att gå för småföretagsamheten och dess tillväxt.

Anf. 13 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Hur man hanterar investeringar i forskning, om man nu kan kalla dem för investeringar i traditionell mening satt i relation till skattesystemen, är ju en diskussion som pågår av och till i vårt land och också i Europa i övrigt.

Det är en svår diskussion. Jag har ingen ambition att starta någon diskussion med Agne Hansson heller om inrikespolitik – det är inte min avsikt – men jag tror att när vi jämför Sverige med andra länder på det område som vi nu talar om, exempelvis hur lätt det är att starta ett företag, så tror jag nog att vi kommer ut ganska väl i den jämförelsen. Det kan vi fortsätta att borra i.

Sedan är det så att vi också ligger väldigt högt i forskningsandel av vår ekonomi. Vi sitter ju i det läget att vi toppar listan i Europa. Jag tror att våra siffror går upp mot 4 % av BNP, medan däremot vissa länder ju har svårt att komma upp till 1 %. Vi har också en delning mellan vad de stora svenska företagen gör, och där är de stora svenska företagen väldigt viktiga – de ska inte underskattas – och vad staten kan göra i form av insatser kopplade till universitet och högskolor. Sedan ”poolas” detta på ett klokt sätt, och så når vi framgång. Där tycker jag att vi har anledning att vara glada över de resultat vi har nått. Vi kan självklart bli bättre, men inget annat land i Europa slår oss vid den jämförelsen.

Anf. 14 LARS LINDBLAD (m):

Fru talman! I riksdagen finns en mycket stor samsyn när det gäller internationell handel, vilket både statsministern och Carl B Hamilton har varit inne på tidigare. Jag skulle vilja säga att jag är stolt över att vara svensk parlamentariker när det gäller frihandel. De flesta andra parlament har en helt annan spännvidd när det gäller synen på tullar och importregler, men det har vi inte här, som jag uppfattar det.

Därför vill jag också uttrycka en oro för de slutsatser som kommit från toppmötet om tjänstedirektivet, liksom flera har varit inne på. Tjänstedirektivet handlar ju i grunden om att vi ska möjliggöra handel med tjänster över gränserna, liksom vi har handel med varor, el och annat. Vi får i den här diskussionen inte glömma bort att Sveriges position som

kunskapsnation är långt fram jämfört med många av våra europeiska systrar och bröder, och vi har många duktiga tjänsteföretag. Det finns en jättestor exportpotential, och det skulle kunna leda till en ökad svensk tillväxt och jobb inom den svenska tjänstesektorn. Jag tror att det är många i den här kammaren som känner flera personer som jobbat i tjänstesektorn och som nu är arbetslösa. Jag känner själv flera stycken som går arbetslösa på grund av att tjänstesektorn inte riktigt lyfter som den borde.

Därför känner jag en oro över att Sverige nu låter sig allieras med länder som Frankrike, som många gånger har en annan syn på frihandel än vad vi har och som just nu använder tjänstedirektivet i den inhemska folkomröstningsdebatten.

Min poäng är att jag utgår från att regeringen också vill ha en växande tjänstehandel över gränserna, vilket statsministern i viss mån har varit inne på. Jag tror inte att han behöver rätta mig på den punkten. Men då blir statsministern också svaret skyldig. Hur ska den svenska regeringen nu agera för att ett tjänstedirektiv i någon form kommer till? Vi verkar ha en gemensam syn på att det måste ske.

Anf. 15 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det finns en stor skillnad mellan mig och Lars Lindblad. Det är att jag inte tycker att man kan handla med allt. Det finns vissa saker som vi nog ska vara försiktiga med att låta marknaden sköta. Därmed tar vi ställning och tar undan vissa bitar från den fria handeln. Det är skillnad mellan att exportera bilar och att exempelvis i en internationell tävling konkurrensutsätta äldreomsorg. Det kan inte jämföras. Klarar man inte den distinktionen så förstår man inte vad den här debatten handlar om.

För vår del är vi i allra högsta grad anhängare av att arkitekter, revisorer eller någonting inom bank- och finanssektorn – ta vad ni vill! – utsätts för konkurrens. Det är jättebra! Vi vill det! Men jag känner stark oro för att låta de internationella stora kapitalmängderna ta hand om den svenska äldreomsorgen. Jag tycker inte om det. Hela min politiska intuition säger mig: Stopp och belägg!

Skiljer man inte på varor och tjänster av det här slaget, ja, då hamnar man i den återvändsgränd som Moderaterna har hamnat i. Men tror man att en församling av det slag som sitter framför mig nu ska spela roll när det handlar om att fördela och fördela rättvist det som människor har behov av, ja, då tar man undan en del från den fria tjänstehandeln, och säger: Detta beslutar vi om utifrån utgångspunkter som handlar om jämlikhet och solidaritet. Detta beslutar vi inte om utifrån utgångspunkter som handlar om vem som kan betala mest. Det är där den springande punkten finns.

Det är ingen hemlighet att ett land som Frankrike, även om det har en president som enligt vår tradition betraktas som tillhörande högersidan, ju i de här sammanhangen har en mycket mer ska vi säga radikal politisk tradition som ofta förknippas med de latinska länderna. Jag känner inget som helst besvär av det sällskapet.

Jag kan avslöja för Lars Lindblad att jag inte tror att det finns en enda regering i EU som inte har haft invändningar mot detta tjänstedirektiv. Det ska vi också komma ihåg. Det ska jobbas om. Vi kommer att få till-

baka det. Vi ska förena handel med tjänster med ansvarstagande, också för det som måste klaras utifrån människors behov av trygghet och omvårdnad.

Prot. 2004/05:96
24 mars

*Information från
regeringen*

Anf. 16 LARS LINDBLAD (m):

Fru talman! Jag tyckte själv att jag hade en rätt resonerande ton i detta, nämligen att jag ställde en konstruktiv fråga till statsministern om hur regeringen ska agera. Det vi är inne och pratar om är ju trots allt kärnan i EU-samarbetet, de fyra friheterna, där vi har kommit hyfsat långt när det gäller människor, varor och kapital, men där problemen med tjänsterna inte riktigt är lösta.

En annan sak som oroar mig och som jag tycker att statsministern borde beakta är att det här går en gräns mellan gamla och nya medlemsländer. Många av de nya uppfattar det här som en ny form av övergångsregel, och jag tror att det svenska anseendet kan hamna snett igen, liksom i den diskussion vi hade i fjor.

Nu satsar Sverige alla sina kort på en samsyn med det gamla Europa – jag vill försöka undvika att låta som Donald Rumsfeld, för jag tror inte att det är särskilt gångbart – i meningen Frankrike, Tyskland och Belgien, men som jag uppfattar det tappar vi förtroende i Baltikum, Polen, Tjeckien och i viss mån också i Storbritannien.

Om vi åtminstone kunde komma överens om att det här är viktigt. Tjänstesektorn handlar om 70 % av EU:s inre marknads ekonomi. Jag måste säga att jag inte brinner för tjänstedirektivet i dess nuvarande form, men däremot brinner jag för att vi ska få ett tjänstedirektiv. Ursprungslandsprincipen kan vi alltid diskutera, men för tillväxten och jobben, och för att lösa arbetslösheten, är tjänstedirektivet extremt viktigt.

Jag vill därför veta hur den svenska regeringen agerar så att vi alla ska kunna agera i det gemensamma intresset, trots en del innehållsmässiga skillnader.

Anf. 17 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det blev allt bättre ju längre Lindblad höll på. Nu är inte heller han anhängare av tjänstedirektivet i dess nuvarande form. Välkommen i gemenskapen i så fall. Då kanske man från moderat håll också kan ta en funderare på om vi inte har rätt när vi säger att vissa tjänster inte ska behandlas som vilka varor som helst. Det finns områden där särskild hänsyn och särskilda omsorger måste visas.

Nu börjar ett arbete i kommissionen, där vi har direktkontakt med ansvariga kommissionärer, med Verheugen i spetsen. Vi ska också lyssna på parlamentet, som ju har en lång rad kritiska synpunkter, och på den arbetsgrupp som rådet tillsatt som även den har en lång rad kritiska synpunkter. Man börjar i stort sett om, utan att återförvisa hela direktivet, för att vi ska få ett direktiv som fungerar.

Sedan ska Lindblad inte skämmas för Rumsfeld. Han tillhör Moderata samlingspartiets gamla vänkrets. I den gemenskapen har ni funnits i årtionden, och nu byter ni plötsligt fot och skäms för de republikanska företrädarna. De är era partivänner. Ta hand om dem.

Anf. 18 ANDERS KARLSSON (s):

Fru talman! Också jag tänkte uppehålla mig vid tjänstedirektivet, men kanske utifrån en annan position. Jag uppfattade det som statsministern sade i sitt anförande, och de yttranden som tidigare lämnats av EU-nämnden, så att vi flyttat fram de svenska positionerna, alltså att det är viktigt att det i fråga om arbetskraften är världlandsprincipen som gäller, inte ursprungslandsprincipen. Därmed skulle vi också kunna stoppa den sociala dumpning som i dag kan förekomma även i vårt land.

Det är skillnad på den svenska arbetsmarknaden och den i många andra europeiska länder, där man lagstiftat om minimilöner. På svensk arbetsmarknad är det arbetsmarknadens parter som gör upp via kollektivavtal, och därför är världlandsprincipen än viktigare för vårt land.

Med tanke på de positionerna, och återremitterandet av tjänstedirektivet, är min fråga till statsministern: Kan man i dag göra bedömningen att ursprungslandsprincipen egentligen är borta ur tjänstedirektivet vid fortsatt behandling?

Anf. 19 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det törs jag inte påstå att den är, utan det blir en fortsatt bevakning och en fortsatt kamp. Det kommer säkert att finnas de som vill ha en utveckling där detta tas bort och där man kommer att hävda att motsatsen är en dålig utveckling. Striden kommer att fortsätta och gå fram och tillbaka. Vi ska, precis som tidigare, bevaka våra intressen. Tills det är klart och klubbat ska vi vara vaksamma på den frågan.

Anders Karlsson tar upp en viktig sak, nämligen det svenska sättet att reglera arbetsmarknaden. Det har varit till fördel för oss i Sverige. Vi har haft en bra utveckling i vårt land. Vi har relativt små sociala klyftor. Det beror på att vi aldrig släppt fram den typ av uselt betalda jobb som ofta dyker upp i ekonomier där man inte har starka fackliga organisationer och kollektivavtal. Ibland kan man lösa det med minimilagstiftning, men även den kringgås.

De som beskriver tjänstedirektivets återremiss, om jag uttrycker mig så, som en motgång ska ta en djup funderare på det lilla exempel som kommer i dagens nyhetsskörd där lettiska arbetare får sin lön höjd från 42–50 kr i timmen upp till 112 kr för att Metall ser till att gällande kollektivavtal följs.

Vad är det för frihet att komma till Sverige och jobba för 42 kr i timmen? Var ska man bo – i ett garage tillsammans med sju andra? Är det den utvecklingen vi vill se? Hur länge har vi hållit på och kämpat för att hålla emot i dessa sammanhang? Vi har haft en hundraårig strid för kollektivavtal och rättvis fördelning. Vi tänker inte låta detta attackeras bakvägen genom ett tjänstedirektiv. Det gör vi inte, utan vi håller emot och bevakar våra intressen.

Vi hälsar människor välkomna att arbeta i Sverige. Det gör vi naturligtvis utifrån utgångspunkten att de ska ha bra betalt och bo på ett vettigt sätt. Det är det det handlar om. Säg, ni som är motståndare till detta, hur ni vill ha det, så får vi se vad svenska folket tycker.

Anf. 20 ANDERS KARLSSON (s):

Fru talman! Det känns tryggt att man i förhandlingarna och diskussionerna på ministerrådet lyft fram våra ståndpunkter i Sverige just med

hänvisning till den typ av arbetsmarknad som vi har, där parterna gör upp i stället för att ha en lagstiftning. Vi har i Sverige visat att parternas verksamhet på lönebildnings- och arbetsmarknadssidan varit framgångsrik, och därför måste vi slå vakt om den. Om ursprungslandsprincipen skulle få genomslag är risken stor att vi på vissa områden blir tvingade till lagstiftning. Vi vill inte få den nedåtgående lönespiral som statsministern så väl beskriver i sitt anförande.

Jag vill avslutningsvis säga att jag tycker att statsministern lyckats väl i förhandlingarna och vill med det också önska en glad påsk.

Anf. 21 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Tack detsamma.

Anf. 22 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Låt mig först kommentera tjänstedirektivet. Den kristdemokratiska premiärministern i Luxemburg, Juncker, som också är ordförande i EU, sade på det parlamentariska möte som hölls för en vecka sedan och där jag deltog att vi ska ha tjänstedirektiv och vi ska ha en avreglerad tjänstemarknad. Men han sade också att vi ska avlägsna de risker som finns för social och skattemässig dumpning. Det är ett synsätt som vi kristdemokrater i Sverige delar.

Det bör dock noteras att det tjänstedirektiv som alla nu vill se över är det direktiv som den socialdemokratiska regeringen i Sverige i början uttalade sig mycket positivt om. Självklart ska vi ha en avreglering av tjänster. Självklart ska vi också se över direktivet. Det är inte fullkomligt i dag. Men det är kanske först när vi får se resultatet som vi ska ta den riktiga fajten om sakinnehållet. Jag upplever att en del i kammaren gärna vill blåsa upp motsättningar som kanske inte alltid finns.

Min fråga gäller stabilitetspakten, alltså de ordning-och-reda-regler som funnits inom EU för att vi ska ha sunda statsfinanser. Regeln säger att underskottet inte får vara mer än 3 %. Samtidigt vet vi att land efter land brutit mot de reglerna. Lösningen är då fler – och svårbedömda – undantag. Många olika faktorer ska nu vara undantagna. Det är pensionsreformer, utgifter för EU-reformer och liknade saker, alltså sådant som inte riktigt går att ta på.

Det som oroar mig är att uppluckringen av stabilitetspakten leder till sämre offentliga finanser inom EU-området, större risk för prisökningar, större risk för ränteökningar och en sämre välfärd för oss alla. Och Sverige har ju aktivt medverkat till uppluckringen av reglerna. Jag tycker att man ska ha uppluckring av reglerna när det gäller länder som har en låg statsskuld, alltså den typen av mätbara faktorer, men inte gå så långt som man nu gjort.

Min fråga till statsministern är: Delar statsministern den oro som jag och Kristdemokraterna uttrycker för att vi får en sämre ordning och reda inom EU med de nya undantagen kring stabilitetspakten?

Anf. 23 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det är som Stefan Attefall säger att rätt mycket av den politiska inriktningen i europeiska sammanhang numera avgörs vid de gruppmöten som han deltar i och där högerens och kristdemokraternas partier träffas. Där finns ganska många stats- och regeringschefer. De har

också varit drivande i förändringen av stabilitetspakten. Det är alldeles uppenbart att det är i den typen av länder vi sett problem. Därmed ingen annan koppling – inte annat än den att i det sammanhanget framstår den svenska regeringen, i jämförelse med övriga Europa, som knastertorr, disciplinerad och ohyggligt sparsam.

Vi har ju en offentlig ekonomisk situation som är ett mönster om man jämför med länder i Europa i övrigt. Vi är inga anhängare av att man ska ha en stabilitetspakt som är slapp. Vi vill ha en stabilitetspakt som garanterar en valutas trovärdighet och styrka.

I det läge som rädde var alternativet kanske att vi skulle gå mot en politisk konflikt som kunde innebära att vi inte hade någon stabilitetspakt alls. I en sådan situation eftersträvar man en kompromiss. Det tillhör politikens natur. Den kompromiss som vi har fått tycker jag att det är mycket lätt att försvara.

Tillfälliga mindre avvikelser från 3 % och 60 % ser jag inga svårigheter att försvara om de är just tillfälliga och mindre. Sedan återstår det att se om man orkar leva upp till detta. Det som man har diskuterat om att ta undan underskott i ett läge av kris, till exempel bistånd, är också en rimlig åtgärd. Bistånd höjer inte den inhemska efterfrågan. Bistånd är pengar som vi lyfter ut ur den europeiska ekonomin. Det skapar inte efterfrågan och inflationstryck. Det är klart att man i ett krisläge mycket väl kan göra undantag för en sådan sak. Pensionsreformer som är av det slaget att man egentligen minskar ekonomins efterfrågesida är också någonting som man kan göra undantag för, tycker jag.

Framöver är det viktigt att vi bevakar att den europeiska ekonomiska statistiken är av sådant slag att det går att jämföra länderna. Det är viktigt. Jag är orolig över att det är för dålig kvalitet i vissa delar av den offentliga statistiken för att man ska kunna vara helt säker på att jämförelsen mellan länderna blir riktig. Det framhåller också finansministrarna, och det tycker jag är bra.

Anf. 24 STEFAN ATTEFALL (kd):

Fru talman! Jag hoppas att kammaren lyssnade på alla undantag som Göran Persson räknar upp. Det är just detta som är problemet.

Varje enskild faktor kan man ha argument för och emot, men det här börjar likna hur det var när vi införde utgiftstaken i den svenska statsbudgeten. Det kom undantag efter undantag i budgetpropositionerna, om krediteringar på inkomstsidan och så vidare. Varje enskild sak gör inte så stor skillnad, men sammantaget luckrar de upp det hela, och så får vi en utveckling mot mera osunda offentliga finanser.

Göran Persson sade i sin inledning att svenska synpunkter har fått gott genomslag. Det tyder på att Göran Persson tycker att vi har fått en sund och bra utveckling av stabilitetspakten. Jag delar inte den uppfattningen. Göran Persson gömmer sig bakom andra regeringschefer. Det bästa vore att han försökte påverka sin partibroder Schröder i Tyskland, som har varit en av de drivande i att luckra upp stabilitetspakten.

Är inte statsministern orolig för att vi går en utveckling till mötes med mer av osunda statsfinanser och större risker för prisökningar och ränteökningar? Den frågan är kvar att besvara.

Anf. 25 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! I ekonomisk-politiska sammanhang har man alltid val att träffa. Alternativet att behålla den nuvarande stabilitetspakten fanns inte. Alternativet till den kompromiss vi träffade hade, tror jag, varit ett sammanbrott med oöverskådliga konsekvenser för den europeiska gemensamma valutan.

Ibland är man med, Stefan Attefall, och tar beslut som inte är helt i linje med vad man själv skulle önska, men en kompromiss är bättre än inget beslut alls. I det här fallet är det alldeles uppenbart att det var så.

Vad gäller den svenska ekonomiska disciplinen i de offentliga finanserna finns det inget land i Europa som kan uppvisa en sådan utveckling som vi har haft. Jag vet hur det var på den tiden då jag som ung finansminister skulle möta Stefan Attefall och andra och försvara när vi sanerade finanserna och införde regelverket. Då upplevde jag minsann inget stöd för det. Men välkommen i den nya gemenskapen!

Anf. 26 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Fru talman! Jag tänkte också ta upp hanteringen av tjänstedirektivet. Det är ju uppenbart att en starkt bidragande orsak till att man nu ligger lite lågt och drar tillbaka är att man inte vill störa den franska folkomröstningen om konstitutionen. Icke förty är vi nu i en situation där det finns möjlighet att flytta fram positionerna.

Jag är också inne på detta med ursprungslandsprincipen. Grundregeln i direktivet är nu att svenska kollektivavtal inte ska gälla. Det är ju grundprincipen. Hittills har regeringen inte varit beredd att ta strid mot ursprungslandsprincipen, utan man har haft en annan strategi – att man ska säkra de fackliga rättigheterna och undvika social dumpning genom undantag.

Min fråga är om regeringen i det läge som vi i dag befinner oss i ändå inte ska överväga att byta strategi och klart och tydligt säga att den svenska positionen är att ursprungslandsprincipen ska utgå.

Anf. 27 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi vill komma dit, som Camilla Sköld Jansson talar om. Hur vägen dit ska se ut får vi hantera utifrån den politiska situation som vi har i den europeiska unionen.

Jag vill protestera mot beskrivningen att det skulle vara den franska folkomröstningen som driver fram översynen av tjänstedirektivet. Det är inte sant. Det är en faktor i sammanhanget.

Om man tittar på den rådsarbetsgrupp som har varit – alltså europeiska rådets och konkurrensrådets arbetsgrupp – så ser man att varje land har några delar i detta direktiv som man har djupa bekymmer med. Prodikommisionen gjorde ett riktigt dåligt jobb.

Jag tror att det var Barroso själv eller möjligen Verheugen som sade att direktivet hade behandlats av Prodikommisionen på tolv minuter. Vi är alldeles i slutet av dess livslängd. Det är ett sista bidrag från Bolkestein till liberaliseringen av europeiska marknader. Det är klart att man med sådan hast hamnar i ett läge där man inte förankrar detta politiskt på det nödvändiga sättet. Därmed är det nu tvärstopp, och vi får börja om.

Prot. 2004/05:96

24 mars

*Information från
regeringen*

Vi kommer att bevaka våra intressen och göra det på ett sådant sätt att vi kommer att klara det som är naturligt för Sverige: kollektivavtalen och den trygghet som är förknippad med dem.

Anf. 28 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Fru talman! Som läget är i dag har vi genom utstationeringsdirektiv och fördragstexter en princip som säger att det är värdlandets regler som ska gälla. Får man inte bort ursprungslandsprincipen ur tjänstedirektivet har vi alltså två principer som kommer att kollidera. De fackliga organisationerna liksom Vänsterpartiet menar att det finns en stor osäkerhet om vad utslaget kommer att bli. Detta är problemet som gör att kollektivavtal och fackliga rättigheter är hotade.

Jag konstaterar att vi inte heller i dag får något besked från den socialdemokratiska regeringen om att man är beredd att ta strid för att få bort ursprungslandsprincipen. Det är synd, för det är nyckeln till den oro som finns för social dumpning och för att de fackliga rättigheterna är hotade.

Anf. 29 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi tar vår strid för kollektivavtalen. Det tror jag inte har undgått någon. Hur detta sedan ska kombineras med ursprungslandsprincip och värdlandsprincip – den diskussionen får vi hantera, men det är kollektivavtalen vi ska klara.

Det finns också en annan dimension i tjänstedirektivet som inte kommer fram. Därför är vi anhängare av att vi ska ha ett tjänstedirektiv. Om handeln med tjänster får flyta allt friare utan att det finns ett direktiv som reglerar det hela, kommer de konflikter som dyker upp med anledning av tjänstehandeln att avgöras i domstol. Då blir det den europeiska domstolen som kommer att få lägga fast principerna. Det är en utveckling som jag ser med viss oro på, för att uttrycka mig försiktigt.

Anf. 30 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill informera kammaren om att för att samtliga som vill ställa en fråga eller göra ett inlägg ska få möjlighet att göra det inom rimlig tid kommer jag fortsättningsvis att vara restriktiv med att ge möjlighet att få göra ytterligare ett inlägg på en minut.

Anf. 31 CECILIA WIGSTRÖM (fp):

Fru talman! Jag vill fråga statsministern om något som inte var uppe på själva dagordningen men som diskuterades i de informella samtalen. Det rör vapenembargot mot Kina.

EU beslutade vid toppmötet i december att man ska häva vapenembargot någon gång under våren. Nu har två saker inträffat som gör situationen lite annorlunda. Det är för det första att Kina har lagstadgat om att anfälla Taiwan om Taiwan begär formell självständighet. För det andra skickade EU i förra veckan en delegation till USA för att övertyga amerikanerna om att det var ett bra beslut. Men amerikanerna – på goda grunder – tyckte inte att MR-situationen har förbättrats, och de är oroliga för vad som ska hända med freden i Asien om vi plötsligt ökar vår vapenexport till det området. USA:s kongress hotar nu med att inte tillåta

amerikansk export av vapen till oss eftersom man är rädd för att vapnen ska hamna i diktaturens Kina.

Dessa två händelser visar hur oklokt beslutet var. Det finns en stor skillnad mellan Göran Persson och mig, och det var att jag var emot beslutet från början, medan Göran Persson tyckte att det var bra. Jag har väl inga förhoppningar om att min önskan om att beslutet ska upphävas kommer att infalla. Men nu förs ändå diskussioner om att man kanske ska skjuta på det, senarelägga det. Vad framförde statsministern i diskussionerna om när det vore en lämplig tidpunkt för EU att häva sitt vapenembargo mot Kina?

Anf. 32 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Frågan diskuterades över huvud taget inte i detta sammanhang, men eftersom den kommer upp här kan jag säga att det hela tiden finns en felaktig beskrivning av läget – precis som om ett vapenembargo mot Kina skulle innebära att vi inte exporterade vapen till Kina. Det gör vi redan nu. Vi behöver ha en bättre kontroll på den vapenexporten, en annan regim. Det är så diskussionerna har sett ut utan att för den skull sätta Kina i ett läge som exempelvis gör att vi behandlar det landet annorlunda än Libyen. Det är där diskussionen förs.

Jag har alltid varit skeptisk till att den amerikanska kongressen ska bestämma svensk eller europeisk politik. Där skiljer vi oss också åt.

Anf. 33 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m):

Fru talman! Jag vill stanna kvar vid samma fråga. Man enades vid toppmötet i december om att man skulle kunna häva vapenembargot om ett antal kriterier uppfylldes. Det handlade om MR-situationen men också om hur det säkerhetspolitiska läget i Kina utvecklas. Därför är det ändå intressant med tanke på de beslut som folkkongressen har fattat och hur illa utvecklingen ändå är för mänskliga fri- och rättigheter i Kina hur den svenska regeringen tänker agera i frågan när man ska fatta slutligt beslut framöver. Frågan har diskuterats. Den har varit uppe i medierna. I min egen partigrupp – EPP-gruppens – förberedande diskussioner samtalade vi om det olyckliga i detta, dels vad gäller den transatlantiska länken som skadas, dels att EU måste stå upp för gemensamma värderingar och stå fast vid sitt ord.

Nu när det diskuteras att förskjuta beslutet är det ändå viktigt för oss att få veta hur den svenska regeringen och statsministern tänker agera med tanke på att det finns andra medlemsstater som är mycket tveksamma till att fatta beslut redan i juni.

Anf. 34 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Återigen: Detta diskuterades över huvud taget inte på detta toppmöte. Jag deltog heller inte i några informella samtal om den saken. Vill kammaren diskutera det här; välkomna tillbaka i ett sådant sammanhang där vi har det på dagordningen eller ställ frågor direkt till utrikesministern.

Prot. 2004/05:96
24 mars

*Information från
regeringen*

För min del är det också viktigt att säga att Sverige var det land som in i det längsta höll emot utvecklingen. Alla andra vek sig. När det nu blev ett faktum fick vi ett ställningstagande i Sveriges riksdag, efter det att jag hade kontaktat Gunilla Carlssons partiledare, som gjorde att regeringen hade stöd för en sådan ståndpunkt.

Nu svänger man åt andra hållet igen i vissa andra länder. Jag tror att vi ska vara försiktiga med att hänga med i den här typen av fram- och tillbakapolitik. Vi behöver ha en reglering av vapenexporten till Kina. Dagens embargo är inte en sådan reglering. Den pågår för fullt, och vi ska ersätta den med något annat. Det är klokt. Och över detta bestämmer inte den amerikanska kongressen.

Anf. 35 KARIN GRANBOM (fp):

Fru talman! Jag vill också ta upp en utrikespolitisk fråga. Situationen i Darfur är mycket allvarlig och akut. Människor där skadas, våldtas och dödas. Övergreppen pågår just nu, och de är värre än vad vi har trott. FN-siffror har justerats upp, och nu kan det vara så många som 180 000 som har dött. Det pågår ett folkmord.

Förra veckan var statsministern i Israel. Där höll han ett anförande om folkmord vid invigningen av Förintelsemuseet i Jerusalem. Statsministern sade: Vi måste gå från ord till handling. I dag gäller det framför allt Darfur.

Innan det europeiska toppmötet frågade jag statsministern vad han ska göra för att det ska bli verklighet, det vill säga att vi ska gå från ord till handling – särskilt i Darfur. Då fick jag svaret av statsministern att han avser att i olika EU-sammanhang ta upp frågan om Darfur. Därför vill jag nu fråga statsministern om han tog tillfället i akt att ta upp frågan om Darfur på toppmötet. Vilka reaktioner fick statsministern från de andra stats- och regeringscheferna?

Anf. 36 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag gjorde också klart på EU-nämnden att det toppmöte vi hade framför oss inte var ett sådant toppmöte där vi skulle diskutera dessa utrikespolitiska frågor. Självklart kom denna sak inte upp i det sammanhanget. Men det innebär inte att jag inte kommer att aktualisera den i andra sammanhang och på annat sätt.

Jag har en djup övertygelse om att detta är vårt moraliska ansvar.

Anf. 37 BJÖRN VON DER ESCH (kd):

Fru talman! Statsministern lät meddela från Bryssel att uppfattningen om folkomröstning inte har påverkats av de 120 000 namnunderskrifterna. Inget nytt hade framkommit, hette det. Det är fel.

Från toppmötet vet vi nu att i samma ögonblick som vi skriver på konstitutionen gör vi ett juridiskt bindande åtagande att genomföra en övergång till euro, artikel 3-198. Inte ens vårt tidigare låtsasundantag finns längre kvar i konstitutionen. Det framtvingar en grundlagsändring. Därmed sätts folkomröstningsresultatet från 2003 bakvägen ur spel eftersom vi blir skyldiga att ersätta kronan med euron. Det är i så fall ett oacceptabelt beslut med stöd av en tyst och lojal riksdagsmajoritet.

Inte många, vare sig i riksdagen eller bland folket, har en aning om dessa juridiska konsekvenser för Sveriges del av ett ja till konstitutionen. Statsministerns försäkran den 28 oktober i fjol här i kammaren att han personligen på det toppmötet av samtliga stats- och regeringschefer utlovats att ingen av dem skulle kräva att kronan ersätts av euro är självfallet av noll och intet juridiskt värde. Har den försäkran upprepats på detta toppmöte?

Hur snett det kan gå när det samvetslöst tricksas med grundlagen har veckans avslöjanden tydligt visat. Med tanke på de juridiska konsekvenserna av ett ja till konstitutionen som jag beskriver, finns det då inte anledning för statsministern att i demokratins namn allvarligt överväga en folkomröstning och därmed omöjliggöra ett införande av euron mot folkets vilja?

Anf. 38 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Vi har folkomröstat om euron, och vi kommer att folkomrösta om den igen om vi skulle bestämma oss för ett inträde. Det har gällt under den gamla författningen, och det kommer att gälla under den nya. Det är ingen skillnad mot förut.

Återigen: Inte heller den här saken diskuterades på detta toppmöte. Nu diskuterade vi hur den stabilitetspakt som är en förutsättning för att euron ska vara trovärdig som valuta ska se ut. Den diskussionen slutade i enighet om vissa förändringar av pakten som vi har anledning att hälsa välkomna. Det gör att euron fortsätter att fungera som en trygg och säker valuta.

Anf. 39 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Fru talman! Som miljöintresserad hoppas man alltid på bättre och skarpare skrivningar, speciellt från ett toppmöte. Om man då ser på den tröghet som finns i miljöarbetet inom EU tycker jag att skrivningarna har blivit bättre än jag trodde, och det gläder mig verkligen. Jag tycker att statsministern har gjort ett ganska bra jobb när det gäller miljöfrågorna.

Men det finns en passus om kemikalielagstiftningen, Reach, och det är en fråga som har diskuterats under många år här i Sverige. Det har gjorts 30 större konsekvensanalyser när det gäller Reachlagstiftningen. Vi är många som har stora förväntningar på den här lagstiftningen, för att vi ska kunna nå våra miljömål om en giftfri miljö.

När man ser på skrivningarna i slutsatserna här innebär de att hänsyn till miljöskydd och hälsa ska förenas med behovet av att främja den europeiska industrins konkurrenskraft. Där tycker jag att man sätter tillväxt och industriintressen före miljö och hälsa.

Jag undrar: Är det också statsministerns bedömning att man gör det och att det är en rätt stor konfliktfråga inom EU när det gäller att vi får en bra kemikalielagstiftning?

Anf. 40 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag håller med Sven-Erik Sjöstrand om att skrivningarna har blivit bättre och att det har gått åt rätt håll. Sven-Erik Sjöstrand har själv bidragit med konstruktiva synpunkter, och dem tackar jag för.

Vad gäller Reach finns det en mycket tydlig konflikt. Det är det gamla industrisamhällets rädsla för att arbetsplatser flyttar bort och något slags fördröjning av miljöhänsynen så länge som möjligt.

Jag tror att det är en farlig konflikt, och den är inte långsiktigt hållbar för Europas del. Det argument som ofta används är att om vi stänger dessa anläggningar här i Europa produceras det bara på samma sätt någon annanstans i världen, och så får vi ännu sämre miljövillkor. Det kan vara sant, och det kan motivera något slags övergångsperiod. Men det kan inte motivera att vi fortsätter långsiktigt med en produktion som är av det slaget att den ger skador på mänskligt liv. Det går inte.

Här finns en tydlig konflikt – det vore dumt att dölja det. Det vi talar för är naturligtvis en radikal och ambitiös miljöpolitik. Men vi har inte fullt gensvar i Europa – det är helt uppenbart.

Anf. 41 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru talman! Jag hade också förmånen att delta vid det interparlamentariska mötet i förra veckan som behandlade Lissabonstrategin. Jag tog då upp frågan hur man ska kunna förena arbete med familjeliv, främst för att få fler kvinnor att delta i arbetslivet. Jag är därför, precis som statsministern, mycket nöjd med de slutsatser som Europeiska rådet har kommit fram till.

Men det har funnits vackra slutsatser förr, och det har inte hänt så mycket. Jag vill därför fråga om fortsättningen: På vilket sätt kommer vi att kunna driva på de länder som inte lever upp till slutsatserna? Kommer kommissionen att kunna agera? Vad kommer Europeiska rådet att göra i fortsättningen? Hur kommer ni att behandla de här frågorna så att det verkligen blir någonting av det som vi nu har fattat beslut om?

Anf. 42 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag är ganska säker på att de frågeställningar som Christina Axelsson tar upp kommer att vara frågor som drivs av fler i framtiden än bara de progressiva regeringarna i Europa, och det som gör att alltfler begriper att detta är nödvändigt. Det är inte en allmän diskussion eller en ideologisk diskussion om jämlikhet och jämställdhet, utan det är snarare från utgångspunkten demografi som man kommer in i diskussionen. Hur ska man långsiktigt klara en befolkningssammansättning som gör att det inte blir ett åldrande Europa?

Då drar man slutsatsen: Jo, man måste naturligtvis se till att fler barn får bättre uppväxtvillkor. Sedan drar man nästa slutsats: Då måste både män och kvinnor kunna kombinera familjeliv och professionell verksamhet. Så kommer man in i det från det hållet.

Om det är drivkraften – okej då. Vi har en vidare ansats än så från svensk sida, men om det är drivkraften är jag ganska säker på att den demografiska utveckling vi har i Europa kommer att sätta ökad press på alltfler regeringar. Det är en riktigt dyster utveckling i några av de stora länderna i södra Europa som gör att detta inte är hållbart. Jag tror att det kommer att drivas från det hållet.

Anf. 43 LENNART HEDQUIST (m):

Fru talman! Jag har en fråga beträffande stabilitetspakten. Statsministern var ganska kortfattad om den inledningsvis men gav en del ytterligare information i anslutning till Stefan Attefalls fråga.

Sverige har inte infört den gemensamma valutan, och innebörden av utanförskapet är, om man får tro finansministern, att Sveriges inflytande när det gällde stabilitetspakten var ytterst begränsat i och med att man ställde sig utanför de reella förhandlingarna.

Det diskuteras nu i vilken mån de nya reglerna innebär en uppluckring och ytterligare övergång till diskussion och förhandlingar länderna emellan om de faktorer som kan tillåta till exempel ett större underskott än vad pakten föreskriver. Statsministern har säkert noterat att Europeiska centralbanken har uttryckt en viss oro.

Om Sverige hade fått ett ja i folkomröstningen om euron var det många – jag tror att statsministern själv hörde dit – som menade att det inte självklart hade inneburit att Sverige omedelbart skulle övergå till den gemensamma valutan, utan man skulle kunna avvakta just hur stabilitetspakten fungerade.

Nu har de nya reglerna kommit, och då är min fråga till statsministern: Hur bedömer statsministern att frågan om en eventuell svensk anslutning till euron påverkas av stabilitetspaktens sätt att fungera med de nya reglerna framöver?

Anf. 44 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag är inte säker på att Lennart Hedquist citerade mig exakt rätt när det gäller hur jag uttryckte mig om stabilitetspakten, svenskt inträde i en monetär union och det slutliga steget med den gemensamma valutan. Men det kan vi lämna åt sidan. Det är en intressant frågeställning som han tar upp och som är värd att fundera över.

Alternativet, som jag såg det, till den här kompromissen var en situation där vi skulle få en kris omkring den europeiska finanspolitiken. Att i ett sådant läge som vi har i Europa, med stor oro och låg efterfrågan i många länder, också gå in i ett läge där man skulle få en kris för den gemensamma valutan hade troligen varit att slå tvärstopp i all ekonomisk utveckling i Europa. Därför var det nödvändigt med en kompromiss.

Är då den kompromissen så dålig att jag skulle säga ”nej, det här vill vi inte vara med i”? Nej, definitivt inte. Om vi tittar på innehållet i den ser vi att de undantag som man exemplifierar med är väl motiverade.

Dessutom tror jag att det är väldigt viktigt att vi kommer ihåg att Europas politiker äger stabilitetspakten. Den är inte av Gud given, utan den är ett beslut som vi har tagit gemensamt i demokratisk ordning. Därför bör vi också kunna ändra på den i demokratisk ordning, utan att man för den skull uppfattar det som ett svaghetstecken. Jag uppfattar den nya pakten som varande det säkra lås som behövs för att euron ska fungera i kombination med ett mellanstatligt samarbete i Europa. Det jag nu har sett av den och hur den är tänkt påverkar inte min uppfattning om euron.

Anf. 45 LENNART GUSTAVSSON (v):

Fru talman! I dag utmanas på olika sätt de fackliga organisationernas starka kollektivavtal. Det är i och för sig inte bara i dag det görs, utan det har också skett historiskt. Det handlar i grunden om makten i samhället

och makten i arbetslivet. Statsministern pratar själv om att det har varit en hundraårig strid.

När vi pratar om det här i kammaren i dag, när statsministern själv pratar om det, är det mycket av begreppen: försvara, förhindra församlingar, slå vakt om. Det är gott nog, men det finns också ett annat perspektiv. Det finns ett perspektiv som handlar om att stärka de arbetandes inflytande, stärka makten för de fackliga organisationerna och utveckla möjligheterna för fackligt arbete.

Min fråga till statsministern är hur han ser på möjligheten att inom ramen för det europeiska samarbetet stärka svenska arbetares inflytande och makt.

Jag har också en följdfråga. Jag förstår att ni har informella möten och informella samtal och att de är viktiga. Men ge oss en liten vink! Hur går diskussionerna mellan Europas politiska ledare? Ser man att de fackliga organisationerna har för lite eller för mycket makt och inflytande? Vad viskas det om vid middagsbordet?

Anf. 46 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag skulle önska att man viskade oftare om de fackliga frågorna, men den europeiska politiska situationen och traditionen är ju sådan att den inte är jämförbar med den vi har här i norra Europa, framför allt då i Sverige.

Vi är ju mer avvikande i den meningen än vad vi är norm i Europa. Därför blir det ofta så att vi gärna vill vara med i samarbetet men inte till vilket pris som helst, och så hamnar man i en position man vill försvara.

Jag har ingenting emot att fortsätta att diskutera hur vi ska utveckla. För mig är det viktigt att säga att en facklig organisation som inte också har en kanal in att påverka politiska beslut lätt blir en organisation som hamnar vid sidan om. Ska de politiska besluten ha kraft och styrka måste de beröra det som verkligen är problem. Då måste besluten tas på den nivå där man också kan balansera exempelvis ett internationellt kapital.

Det ohyggligt svåra som vi har att göra i svensk fackföreningsrörelse är att se till att vi är med i de sammanhang där besluten tas som kan vara en motvikt till internationellt kapital och att vi är med i de sammanhangen på ett sådant sätt att vi samtidigt kan bevara det som vi tycker är viktigt i vårt land av arbetsrätt, facklig styrka och kollektivavtal.

Det finns ingen enkel väg som innebär att vi sluter oss själva inom vårt. Vi är en del av en världsekonomi, integrerade och utsatta med allt vad det innebär av risker men också möjligheter. Det är dem vi ska ta vara på, och då ska vi också försvara arbetande människors intressen och deras legitima rätt till bra löner och trygga anställningar.

Anf. 47 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru talman! Statsministern informerade inledningsvis om att ett toppmöte inte uteslutande rör de frågor som står på dagordningen, utan många gånger är det informella och *off the record*-samtalen minst lika viktiga.

Jag vet att den fråga som jag ska beröra togs upp på EU-nämnden, och statsministern lovade att ta med sig frågan åtminstone. Det handlar om den naturkatastrof som drabbade Sverige för två månader sedan. Jag vet att Sveriges regering har skickat in en ansökan om katastrofstöd. Nu

inför den här påskhelgen då många, framför allt de som är verksamma i skogen, inte får någon ledighet utan kommer att fortsätta att arbeta skulle det vara intressant om statsministern kunde ge någon form av besked om vilket mottagande den svenska ansökan har fått och vad det finns för utsikter till stöd med ledning av det.

Prot. 2004/05:96
24 mars

*Information från
regeringen*

Anf. 48 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det är för tidigt att säga vilket mottagande den svenska ansökan har fått. Den diskuterades inte i det här sammanhanget. Det är kommissionen som hanterar detta.

Jag har gott hopp om att vi ska få europeiskt stöd i sammanhanget. Säker är man inte förrän beslutet finns där. En sak är dock säker. De som har drabbats av denna hemska storm, inte bara mänskligt utan också ekonomiskt, behöver ha ytterligare stöd. Det är vi helt klara över, och det stödet kommer de också att få. Hur det ska utformas bereds för närvarande i Regeringskansliet, och vi får återkomma till den saken.

Anf. 49 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Jag vill börja med att säga att det är väldigt glädjande att vi ligger i topposition i Europa, och det är intressant att se att det inte bara gäller tillväxt och sysselsättning utan även social sammanhållning och miljödimensionen. Det här tycker jag visar att dessa frågor inte motverkar varandra utan att det tvärtom finns ett samband med synergieffekter, att de främjar varandra.

Detta för mig över till två andra områden där jag tycker att sambandet borde vara större. Det gäller dagens arbetslöshet och den arbetslöshet vi riskerar i framtiden och kopplingen till flaskhalsar, arbetskraftsbrist och pensionsavgångar. Man diskuterar ofta dessa frågor separat. Det har till och med varit diskussioner om arbetskraftsimport i stor skala, både i Sverige och i övriga Europa. Då undrar jag: Är det inte bättre att försöka se till att dagens arbetslösa och över huvud taget dagens arbetsmarknad förbereds mer inför väntade pensionsavgångar, flaskhalsar, arbetskraftsbrist?

Vi vill naturligtvis att folk ska jobba kvar så länge som möjligt för att förhindra dessa flaskhalsar, men det finns en gräns, och när den är nådd kommer de här människorna att gå i pension. Därför skulle jag vilja fråga om man har försökt knyta ihop de här frågorna.

Ett konkret exempel är lärlingsutbildning, där man låter inte minst ungdomar gå bredvid de äldre som man väntar ska gå i pension. Det kan vara nyckelpersoner, inte bara inom teoretiska yrken utan också inom hantverksyrken. De människor som man väntar ska gå i pension har ju en oerhörd kompetens, och det är väldigt sorgligt om man skulle låta denna kompetens försvinna i och med pensionsavgångar. Man kan redan i dag förbereda sig genom att knyta ihop dagens arbetsmarknad och de framtida pensionsavgångarna. Så min fråga är: Har ni haft några diskussioner om att knyta ihop de här två frågorna?

Anf. 50 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det förekommer säkert någonstans i den stora EU-apparaten en sådan diskussion, dock icke på toppmötena. Ett av de få länder där vi för ett sådant samtal är Sverige, troligen därför att vi har lyckats

pressa ned arbetslösheten längre i vårt land än vad man har gjort i Europa i övrigt. I Europa i övrigt är man just nu upptagen av massarbetslösheten som sådan och funderar inte så mycket på den långsiktiga demografiska situationen. Annars är det faktiskt så som Hillevi Larsson säger, att det som borde bekymra oss mest om man ser det i ett perspektiv på, ska vi säga, fem, tio år naturligtvis är försörjningen av arbetskraft.

Just nu upplever vi motsatsen, att vi har för många arbetslösa. Där finns bland annat de unga som många gånger är i en mycket utsatt situation. Det är kanske inte alltid de unga som vi har lyckats erbjuda en plats i högskolan med ett vettigt studiemedelssystem. Jag tänker på de unga människor som efter kanske inte ens en fullföljd gymnasieutbildning hamnar på en arbetsmarknad som egentligen bara har att erbjuda dem timanställningar. De är utsatta och har det svårt.

Läringsutbildningar och en koppling till äldre är vi helt öppna för. Och när nu arbetsmarknaden vänder uppåt tror vi att det som ska göras handlar om anställningsstöd, riktat så att man anställer tidigare och på så sätt kanske också anställer dem som har varit arbetslösa längst. Där har vi nämligen också ett problem som vi måste hantera.

Det handlar om unga människors situation och om dem som är på väg in i pensionsåldern, att de kan övertygas om att kanske göra något extra år i produktionen. De där två sakerna tillsammans kommer att vara nödvändiga att hantera om vi ska klara framtidens åldrande arbetsmarknad.

Anf. 51 EVA ARVIDSSON (s):

Fru talman! Tack statsministern för rapporten!

Vid EU-nämndens öppna utfrågning i måndags ställde jag en fråga till statsministern med anledning av halvtidsöversynen av Lissabonstrategin. Min fråga handlade om behovet av nya arbetstillfällen och om att socialt företagande är en väg till arbete för dem som av olika skäl står utanför arbetsmarknaden. Jag fick ett mycket bra svar av statsministern, som uttryckte att Sverige ska vara aktivt och peka på vikten och värdet av det sociala företagandet.

Eftersom vi, precis som statsministern sade, kan mena lite olika saker när vi säger socialt företagande vill jag ge en kort definition. Det sociala företagandet är demokratiskt organiserat, ekonomiskt effektivt och med samhällsnytta som mål. Det bidrar till att skapa tillväxt i förening med sociala hänsyn genom att skapa nya arbetstillfällen, minska socialbidragen, minska sjukskrivningarna och bidra till livslångt lärande samt öppna vägar för integration av etniska minoriteter och invandrare.

I flera av Europas länder finns det en lång tradition av sociala företag och sociala arbetskooperativ. Bara i Sverige finns över hundra sociala företag, ja, kanske flera hundra.

I slutsatserna från Europeiska rådet i Bryssel den 22–23 mars står det i punkt 32 att det krävs nya källor till sysselsättning inom bland annat den sociala ekonomin, som för mig också är det sociala företagandet.

Min fråga till statsministern i dag är om det fördes någon diskussion om den sociala ekonomin och det sociala företagandet på mötet i Bryssel.

Anf. 52 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! I viss mening kan man väl säga att det gjordes i och med att vi diskuterade ramverket för hela ekonomin, men specifikt denna

Anf. 53 KARIN THORBORG (v):

Fru talman! Precis som Christina Axelsson skulle jag vilja ta upp kvinnornas situation och arbetet för att få ut dem på arbetsmarknaden. Hon efterlyste konkreta förslag på hur arbetet ska gå vidare. Jag har ett förslag till statsministern om vad svenska regeringen skulle kunna göra.

Ungdomspakten kom till som ett resultat av ett svenskt initiativ som jag tyckte var väldigt bra och som jag är väldigt positiv till. Det är väldigt viktigt att man planerar för hur ungdomar ska komma in i arbetslivet.

Precis samma slutsatser som finns i ungdomspakten skulle hjälpa ut kvinnorna i arbetslivet. Man tar skrivelsen och byter ut ordet ungdomar. Överallt där det står ungdomar kan man sätta in ordet kvinnor. Det skulle vara väldigt bra. Det passar utmärkt. Jag tycker att regeringen skulle kunna ta ett nytt liknande initiativ, men då när det gäller kvinnor i stället.

Anledningen till att jag tar upp det här är att jag liksom Christina Axelsson hoppades att det inte bara skulle bli vackra ord när det gällde kvinnorna. Jag tycker att det knappt finns vackra ord. I rådets slutsatser har man tagit upp jämlikheten med en enda mening. Om det står i proportion till den vikt man ger frågorna är det väldigt allvarligt.

Vad säger statsministern om ett sådant här svenskt initiativ när det gäller kvinnorna? Hur skulle det gå hem?

Anf. 54 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag tycker att det är en bra idé. Jag tackar för förslaget. Vi ska fundera på i vilken form och i vilket sammanhang det ska förvaltas. Jag förstår Karin Thorborgs grepp att byta ungdomar mot kvinnor i deklarationen. Det är sant. Vi kommer tillbaka till saken. Jag ska ta en ordentlig funderare på det. Jag tycker att förslaget är både radikalt och konstruktivt. Jag tar det till mig. Tack för idén!

Anf. 55 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru talman! Jag vill återkomma lite grann till tjänstedirektivet. Vi som jobbar med transportfrågor här i riksdagen vet att vi har haft ett annat direktiv som har återförvisats för att det inte blir godkänt av parlamentet. Parlamentet röstade ned det, och så har det kommit tillbaka. Det är hamndirektivet. Tyvärr fanns väl den kritik som riktades mot hamndirektivet av både parlamentet och delvis av rådet med i det nya förslaget till direktiv.

Jag skulle vilja fråga utan att måla någon viss potentat på väggen: Finns det uttalanden som är så starka från kommissionen att vi kan vara säkra på att inte få tillbaka ett tjänstedirektiv med de problem som vi har riktat kritik mot så tydligt både från Sverige och fackföreningsrörelsen? Kan vi vara säkra på att inte få samma problem igen och samma kanske onödiga diskussion och debatt som vi har haft om hamndirektivet?

Anf. 56 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Nej, vi kan inte vara säkra, även om det skulle förvåna mig mycket om kommissionen var så okänslig att den inte har tagit emot

signalerna. Men säker är jag inte. Jag har stor respekt för denna stora EU-apparats förmåga att mala om samma saker en gång till och sedan komma ut med i stort sett samma biff.

Vi får se upp, och vi får vara aktiva. Jag uppmanar särskilt de fackliga organisationerna att fortsätta sin bevakning. Vi som tillhör de progressiva politikerna i Europa får se till att vi bygger allianser med så många som möjligt så att vi säkrar ett tjänstedirektiv som är vettigt. Men det blir en politisk kamp hela vägen fram.

Det finns de till och med i den här kammaren som tycker att det nuvarande tjänstedirektivet skulle ha tagits. De har kamrater ute i Europa som inte helt saknar inflytande. Så ser det sorgligt nog ut.

Anf. 57 KENNETH G FORSLUND (s):

Fru talman! Statsministern nämnde i sin återrapport från toppmötet att det vid middagen hade diskuterats om Kroatien lite överraskande och att den diskussionen resulterade i att EU på plats tillsammans med tribunalen ska följa situationen i Kroatien och hur samarbetet med Haagtribunalen sköts. Bland annat gäller detta den för krigsförbrytelser misstänkte Gotovina, att han ska överlämnas eller överlämna sig till tribunalen.

Jag tycker att det är viktigt att Kroatien får möjlighet att bli medlem i EU i och för sig, men är det här början till en glidning i EU om vilka krav som ställs på länder som ges möjligheten att söka medlemskap i EU? Kan man ana att det finns en början till en sådan glidning?

Anf. 58 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det hoppas jag verkligen inte att det handlar om. Återigen: Säker kan man aldrig vara. Men jag upplever snarare att det handlar om att väldigt många länder är oerhört angelägna om att Kroatien ska få sitt medlemskap och att man i den ansträngningen vill göra allt för att påskynda förhandlingsstarten och samtidigt tror sig kunna utöva påtryckningar på Kroatien av det slaget att tribunalen kommer fram till att man har samarbetat på det sätt som man kan kräva av ett medlemsland i EU.

Det vore utomordentligt förödande om vi skulle sända signalen att en sådan person som general Gotovina nu plötsligt skulle behandlas på något annat sätt än vad vi förut har avsett eller att ett land som vi anser skulle kunna göra mer för att gripa honom inte behöver göra det. Det finns fler krigsförbrytare som i så fall kan börja dra en lättnadens suck. Det vore för den här tribunalen och för en internationell rättsordnings skull utomordentligt allvarligt.

Jag ser det snarast utifrån utgångspunkten att det handlar om grannländer som oerhört gärna vill ha Kroatien med i medlemskapet och gemenskapen. Det är länder som i andra sammanhang aldrig har tvekat om att försvara tribunalen och dess funktion. Vi väljer att se det så, men vi ska vara på vår vakt.

Anf. 59 KAJ NORDQUIST (s):

Fru talman! Herr statsminister! Tack för föredragningen!

Någonting som statsministern nämnde väldigt kort under föredragningen var frågan om FN-reformen och frågan om FN. Statsministern sade att vi välkomnar FN-reformen.

Det här är inte bara några få frågor. Det är en hel meny som lades fram av högnivåpanelen förra året och som nu kommenteras av Kofi Annan. Jag vill veta hur statsministern ser på möjligheten av en gemensam EU-ståndpunkt i de här frågorna, vad rör hela menyn men också frågan om säkerhetsrådet. Är det risk att vi fastnar i gamla traditionella stormaktsmotsättningar inom EU? Eller kan vi komma tillsammans i frågan?

Prot. 2004/05:96
24 mars

*Information från
regeringen*

Anf. 60 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Kaj Nordquist spårar på en europeisk risk. Jag skulle inte bli förvånad om de europeiska staterna när vi väl kommer till sammansättningen av säkerhetsrådet kan ha en och annan delad uppfattning, både om hur säkerhetsrådet ska reformeras vad gäller sammansättning, röst-procedurer och vetorätt och om vilka det ska vara, om det ska vara fler permanenta medlemmar, vilka som ska sitta kring bordet. Finns det plats för ytterligare europeiska stater och i så fall vilka? Eller ska vi ha en röst, den europeiska unionen? Det har jag i något sammanhang dristat mig att uttrycka, och det tycker jag kanske vore lämpligt. Det kan diskuteras.

Därutöver finns en lång rad andra förslag i högnivåpanelens rapport som vi säkert kan ena oss omkring. Men som alltid i sådana här sammanhang blir det lätt att dramatisera och spetsa till säkerhetsrådets sammansättning. Därför blir det mycket uppmärksamhet på detta. Jag är inte säker på att vi lyckas nå en samstämmig uppfattning i Europa om den saken. Jag hoppas det. Om vi skulle göra det blir vi naturligtvis en mycket kraftfull röst när vi kommer till reformeringen av FN. Glöm inte att det är de europeiska staterna tillsammans med Japan och Kanada som i huvudsaklig del finansierar FN-systemet och på så sätt också har ett extra starkt engagemang för att FN ska fungera och fungera väl.

Anf. 61 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Fru talman! Jag vill ta upp tjänstedirektivets omarbetning vad avser vårdtjänster. Jag blir lite oroad av antydningarna om begränsning när det gäller tjänster som utförs helt eller delvis i den offentliga sektorn.

Jag tror att ett friare utbyte av tjänster inom vård och omsorg kan vara utvecklande och väldigt viktigt, inte minst för vårt land. Vi har mycket kunskap och bra sätt att arbeta som vi kan dela med oss till andra länder. Vi har själva sett hur mångfald inom vård och omsorg kan leda till nya och bättre sätt att arbeta.

Jag tror mycket på att vi ska utveckla vår tjänstesektor och vår tjänsteexport. Jag vill därför fråga statsministern hur han ser på hur Sverige ska agera för att vi ska få till stånd ett utbyte av tjänster mellan länderna även inom detta område.

Anf. 62 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag är anhängare av ett tjänstedirektiv. Vi ska ha ett sådant. Domstolen ska inte bestämma regelverket på tjänstehandels området. Det är den enkla utgångspunkten.

Tjänstesektorn är en växande del av ekonomin. Den mår väl av konkurrens. Där finns många enkla saker att göra snabbt. Vi har till exempel byggsidan med konsulter och arkitekter som ju ofta har starka protektionistiska regelverk som förhindrar konkurrens.

En stor del av tjänstesektorn utför vi, inte utifrån människors förmåga att betala, utan utifrån deras behov. Där är jag väldigt försiktig. Då är man inne på det som Anna Lilliehöök tar upp i sin fråga, nämligen vårdsidan. Jag är inte villig att släppa till en tjänstehandel och ge fritt fram för vård och omsorg utifrån utgångspunkten att det skulle betraktas som vilken tjänst eller vara som helst. Där måste vi ha särskilda regelverk som garanterar att behoven tillgodoses.

Jag är orolig för en situation då stora producenter med kraftiga kapitalintressen bygger upp en verksamhet som vi kanske inte har någon som helst möjlighet att påverka. Där är vi alltså mycket försiktiga.

Jag inser att också den här sektorn kommer att ha en privat del som inte finansieras med offentliga medel. Den kommer naturligtvis att växa. Var gränserna går mellan vad som är hälsovård, friskvård och sjukvård är svårt att säga. Det vi betalar gemensamt ska vi vara rädda om. Det ska styras av behov, inte av förmågan att efterfråga.

Anf. 63 TOMAS ENEROTH (s):

Fru talman! Jag vill också återknyta till frågan om tjänstedirektivet och diskussionen om social dumpning.

Statsministern nämnde tidigare hur ett företag i norra Sverige genom Metalls ingripande sett till att lettiska industriarbetare hade ökat sin lön från 42,50 till 112 kr i timmen enligt gällande kollektivavtal. Det var väl ett viktigt ingripande.

Från södra Sverige kan jag rapportera en motsvarande incident nyligen. I efterdyningarna av stormen hade man lettiska skogsarbetare som för 40 kr i timmen skickades ut i skogen med undermålig utrustning för att röja. Tack och lov upptäckte skogs- och träfacken även där situationen. Om jag har förstått saken rätt är det hela nu utagerat.

Det visar att det är uppenbart att det utnyttjande som några av oss har varit oroliga för skulle kunna ske på arbetsmarknaden också förekommer. Det visar också vikten av att vi har ordning och reda på svensk arbetsmarknad. Det visar på vikten av att vi också har bevakande organisationer och myndigheter som ser till att man följer de skyddslagar som ska finnas.

I det perspektivet är det glädjande att tjänstedirektivet nu omarbetas. Inte minst glädjande är det att samtliga stats- och regeringschefer uttalar sig om vikten av att undvika social dumpning. I Sverige är det väl snart bara några nyliberaler i Folkpartiet och Moderaterna som står kvar vid ursprungsförslaget. Låt dem vara isolerade. Övriga Europa arbetar för att få ett mer fungerande tjänstedirektiv.

Min fråga till statsministern är: Vilken bedömning gör du av tiden? Vi är väl alla ändå angelägna om att vi får ett tjänstedirektiv så att inte domstolar går in och dömer. Kommer den svenska regeringen att ta något initiativ för att få till stånd en politisk process som gör att vi kan få ett nytt förslag till tjänstedirektiv från andra utgångspunkter än de ursprungliga?

Anf. 64 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag tror att de allra flesta begriper vikten av ett tjänstedirektiv. Jag är därmed inte så orolig för att man kommer att töva i den meningen att man skulle lägga det i en byrålåda och låta det bero. Den

nya kommissionen kommer att arbeta om förslaget, och man kommer att göra det så fort man över huvud taget klarar det med hänsyn tagen till den politiska förankringen. Det kommer nog att ta tid.

Jag tar hellre ett halvår extra på mig med ett nytt tjänstedirektiv som vi kan bli överens om än får en ny konflikt av det slag som vi har haft.

Prodikommisionens sätt att hantera detta var förkastligt. Därmed har vi fått ett exempel på hur man inte ska gå till väga.

Om det går bra kan jag tänka mig att vi har ett tjänstedirektiv inom ett år. Det är min bedömning. Det kan gå något fortare, och jag blir inte heller överraskad om det tar några månader ytterligare. Men ungefär ett år, skulle jag tro.

Anf. 65 ANA MARIA NARTI (fp):

Fru talman! Jag kommer tillbaka till tjänstedirektivet och en viss potentat målad på väggen. Det var inte jag som började med det.

I många diskussioner presenterar man ursprungslandsprincipen som den nämnda potentaten och värdlandsprincipen som en liten vacker ängel som räddar alla människor.

Jag vill diskutera den här frågan i samband med den växande arbetslösheten bland högutbildade unga människor i Sverige. De skulle kunna ha väldigt mycket att göra i fattiga EU-medlemsländer som behöver bygga upp kunskapstjänster. De skulle aldrig, med värdlandsprincipen, samtidigt kunna försörja sig och betala sina studieskulder i Sverige.

Är värdlandsprincipen alltid den lilla vackra skimrande ängeln som räddar oss?

Anf. 66 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag ska ärligt säga att jag inte följer Ana Maria Nartis resonemang fullt ut. Vad får henne att tro att en svensk akademiker med studieskulder skulle, med en lönesättning som är svensk, få ett jobb i exempelvis Bulgarien eller någon annanstans på de nivåerna? Så fungerar det inte.

Vi kommer att se att vi har ett läge då vi naturligtvis har olika förmåga att betala löner i olika delar av Europa. I vår del av Europa säger vi att vi tycker att det är rimligt att ha visionen att andra delar av Europa successivt ska komma i fatt oss i lönesättning. Vi ska avstå från att importera deras lönenivå till oss eftersom det inte är vårt behov.

Ursprungsland och värdland i all ära – det här handlar ytterst om olika levnadsstandard och hur vi har valt att fördela vår produktions tillgångar så rättvist som möjligt. Det är det striden gäller.

Jag vill inte ha fler lettiska arbetare i Sverige som jobbar för 42 kr i timmen. Jag vill inte heller ha andra som jobbar för 42 kr i timmen i Sverige. Det är inte rätt. Vi har råd med mer, och vi ska betala mer.

Andra länder har andra förutsättningar, men för den sakens skull ska ju inte vi ändra vår situation.

Anf. 67 OWE HELLBERG (v):

Fru talman! Vänsterpartiet har länge varit kritiskt till stabilitetspaktens regelsystem, nämligen ända sedan det infördes. Vi tycker att det är fyrkantigt och oflexibelt och inte tar hänsyn till viktiga samhällsfaktorer.

Vi tyckte också att det blev väldigt uppenbart när Irland fick skarp kritik från EU för att man i stället för att klara regelsystemet tillfälligt valde att satsa på offentlig sektor därför att man behövde barnomsorg och många offentliga tjänster. När sedan Tyskland, Frankrike och Italien inte klarar systemet har kritiken varit väldigt mild. Den har också lett fram till de förändringar som nu skett av stabilitetspaktens regelsystem. Om dessa är bra eller dåliga vill jag inte uttala mig om i dag. Vi får väl se hur man ska utvärdera dem. Det handlar om pensioner; det handlar om bistånd.

Jag menar att det finns 19 miljoner andra skäl att fundera över hur stabilitetspaktens regler ska se ut, nämligen de 19 miljoner människor som är arbetslösa i systemet.

Då är frågan till statsministern: När blir arbetslösheten en viktig faktor, någonting man ska till sig? Vilken nivå på arbetslösheten ska utlösa att stabilitetspaktens regelsystem ses över utifrån en sysselsättningssynpunkt?

Anf. 68 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag tycker att Owe Hellberg har fel analys. Sysselsättningen hjälps inte av att vi släpper upp inflationen. Sysselsättningen hjälps inte av att vi höjer räntorna. Sysselsättningen hjälps inte av att vi missköter våra offentliga finanser. Sysselsättningen hjälps inte av att vi skuldsätter oss upp över öronen. Man kan få en tillfällig lättnad, men sedan blir det etter värre efteråt.

Sverige har fungerat som bäst ekonomiskt när vi har klarat att leva upp till det som är sund hushållning – att se till att inkomsterna överstiger utgifterna så att vi inte kör den offentliga sektorn med underskott, att se till att den lön människor får i plånboken räcker att handla för och att de pensioner man betalar ut är prissäkrade, att se till att vi har låga räntor.

Hela vår stora framgångsperiod under 60-talet hade ekonomin i Sverige ett läge då vi levde upp till konvergenskraven i stabilitetspakten. På samma sätt är vi nu i ett läge där vi presterar bäst eller bland de bästa i Europa. Vi lever upp till stabilitetspaktens krav.

Jag som företrädare och har ett mandat från vanliga löntagare och pensionärer kommer aldrig att medverka till en politik där Sverige åter blir en ekonomi som utmärks av hög inflation. Inflationen ska hållas i schack och därmed räntorna låga. Inflationen fördelar nämligen från dem som bara lever på pension och lön över till dem som har stora fasta tillgångar i aktier, fastigheter och mark. Så ser den klassiska analysen ut, och den gäller fortsatt.

Däremot ska vi bekämpa arbetslösheten på annat sätt. Det kan göras exempelvis genom att man i de länder som inte har särskilt hög skuldsättning kan diskutera att tidigarelägga investeringar, förbättra utbildningssystemen och sådana saker, se hur man använder de stora resurser man har. I de länder som inte har orkat ta ut skatter kan man i det politiska systemet faktiskt tilltro sig omdömet att man kan ta ut skatter och använda dem för att på så sätt exempelvis förbättra utbildningsväsendet eller höja investeringsnivån. Det har vi gjort i Sverige, och det har varit en framgångsrik politik.

För detta, fru talman, fick vi under de gångna två dagarna av väldigt många i Europa beröm och uppskattning. Disciplin, men samtidigt också djärvhet och framtidstro, utmärker den politik vi står för, som ytterst syftar till full sysselsättning och rättvis fördelning.

Prot. 2004/05:96
24 mars

*Information från
regeringen*

Anf. 69 TREDJE VICE TALMANNEN:

Tack! Talarlistan är tom. Informationen från regeringen och den åtföljande diskussionen är därmed avslutad. Jag vill tacka statsministern och kammarens ledamöter samt passa på att önska en glad påsk.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Tredje vice talmannen meddelade att *Carina Moberg* (s) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 25 mars, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för Christer Erlandsson.

4 § Anmälan om ersättare för statsråd

Tredje vice talmannen anmälde att *Christer Erlandsson* (s) skulle ersätta finansminister Pär Nuder (s) från och med den 25 mars, varigenom uppdraget som ersättare för finansministern skulle upphöra för Conny Fogelström.

5 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2004/05:FPM50 Förslag till rådets direktiv om avtalet om vissa aspekter på villkoren för anlitande av mobil personal i gränsöverskridande driftskompatibel trafik KOM(2005)32 till trafikutskottet

6 § Beslut om förlängd motionstid

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för prop. 2004/05:85 *Ny aktiebolagslag* och för prop. 2004/05:110 *Upphovsrätten i informationssamhället – genomförande av direktiv 2001/29/EG, m.m.* skulle förlängas till *onsdagen den 13 april*.

7 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2004/05:105 till konstitutionsutskottet
2004/05:118 till socialutskottet
2004/05:131 till justitieutskottet
2004/05:133 till finansutskottet
2004/05:135 och 143 till justitieutskottet

Skrivelse
2004/05:114 till utrikesutskottet

8 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Proposition
2004/05:116 Ett reformerat underhållsstöd

9 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 24 mars

2004/05:489 av *Nina Lundström* (fp) till samhällsbyggnadsminister
Mona Sahlin

Investeringsbidrag för bostadsbyggande

2004/05:490 av *Bo Könberg* (fp) till statsrådet Hans Karlsson
Finansiell samordning för sjukvård och rehabilitering

2004/05:491 av *Alice Åström* (v) till utrikesminister Laila Freivalds
Demokratisk utveckling i El Salvador

2004/05:492 av *Sven Gunnar Persson* (kd) till jordbruksminister Ann-
Christin Nykvist

Konkurrensen inom veterinärväsendet

2004/05:493 av *Sven Gunnar Persson* (kd) till jordbruksminister Ann-
Christin Nykvist

EU:s sockerreform

2004/05:494 av *Anita Brodén* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin
Nykvist

Översyn av djursjukdatasystemet

2004/05:495 av *Cecilia Widegren* (m) till jordbruksminister Ann-
Christin Nykvist

Djurskyddstillsyn i samband med tävling med djur

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 april.

10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 24 mars

2004/05:1315 av *Liselott Hagberg* (fp) till vice statsminister Bosse Ringholm

Kommunala nyval

2004/05:1316 av *Anita Brodén* (fp) till statsrådet Barbro Holmberg
Människors avsaknad av medborgerliga rättigheter

2004/05:1317 av *Anne-Marie Ekström* (fp) till statsrådet Barbro Holmberg

Åldersbestämning av flyktingar

2004/05:1318 av *Birgitta Ohlsson* (fp) till utrikesminister Laila Freivalds
Demokratin i Somaliland

2004/05:1319 av *Karin Åström* (s) till socialminister Berit Andnor
Socialbidragskostnader

2004/05:1320 av *Anita Sidén* (m) till statsrådet Ylva Johansson
Det rättspsykiatriska omhändertagandet

2004/05:1321 av *Carina Adolfsson Elgestam* (s) till statsrådet Ylva Johansson

Tillgång till mobiltelefon för psykdömda

2004/05:1322 av *Harald Nordlund* (fp) till statsrådet Hans Karlsson
Förtroendet för arbetsförmedlingarna

2004/05:1323 av *Carina Hägg* (s) till justitieminister Thomas Bodström
EU-samverkan mot handel med kvinnor

2004/05:1324 av *Henrik von Sydow* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Rättegångskostnader i utländska civilprocesser om patentintrång

2004/05:1325 av *Luciano Astudillo* (s) till statsrådet Jens Orback
Etnisk diskriminering av arbetssökande

2004/05:1326 av *Nina Lundström* (fp) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist

Innehav av giftiga ormar i bostäder

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 april.

11 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmälades att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 24 mars

2004/05:1255 av *Christer Erlandsson* (s) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Ersättning från Radiotjänst till de stormdrabbade

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 5 april.

12 § Kammaren åtskildes kl. 10.56.

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Monica Gustafson

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Information från regeringen om Europeiska rådets möte den 22–23 mars.....	1
Anf. 1 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	1
Anf. 2 CARL B HAMILTON (fp)	4
Anf. 3 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	5
Anf. 4 CARL B HAMILTON (fp)	5
Anf. 5 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	6
Anf. 6 ULF HOLM (mp).....	6
Anf. 7 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	6
Anf. 8 ULF HOLM (mp).....	7
Anf. 9 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	7
Anf. 10 AGNE HANSSON (c).....	8
Anf. 11 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	8
Anf. 12 AGNE HANSSON (c).....	9
Anf. 13 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	9
Anf. 14 LARS LINDBLAD (m).....	9
Anf. 15 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	10
Anf. 16 LARS LINDBLAD (m).....	11
Anf. 17 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	11
Anf. 18 ANDERS KARLSSON (s).....	12
Anf. 19 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	12
Anf. 20 ANDERS KARLSSON (s).....	12
Anf. 21 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	13
Anf. 22 STEFAN ATTEFALL (kd)	13
Anf. 23 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	13
Anf. 24 STEFAN ATTEFALL (kd)	14
Anf. 25 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	15
Anf. 26 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	15
Anf. 27 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	15
Anf. 28 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	16
Anf. 29 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	16
Anf. 30 TREDJE VICE TALMANNEN	16
Anf. 31 CECILIA WIGSTRÖM (fp).....	16
Anf. 32 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	17
Anf. 33 GUNILLA CARLSSON i Tyresö (m).....	17
Anf. 34 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	17
Anf. 35 KARIN GRANBOM (fp).....	18
Anf. 36 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	18
Anf. 37 BJÖRN VON DER ESCH (kd).....	18
Anf. 38 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	19
Anf. 39 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	19
Anf. 40 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	19
Anf. 41 CHRISTINA AXELSSON (s).....	20
Anf. 42 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	20
Anf. 43 LENNART HEDQUIST (m).....	21

Anf. 44	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	21
Anf. 45	LENNART GUSTAVSSON (v)	21
Anf. 46	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	22
Anf. 47	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	22
Anf. 48	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	23
Anf. 49	HILLEVI LARSSON (s)	23
Anf. 50	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	23
Anf. 51	EVA ARVIDSSON (s)	24
Anf. 52	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	24
Anf. 53	KARIN THORBORG (v)	25
Anf. 54	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	25
Anf. 55	BÖRJE VESTLUND (s)	25
Anf. 56	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	25
Anf. 57	KENNETH G FORSLUND (s)	26
Anf. 58	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	26
Anf. 59	KAJ NORDQUIST (s)	26
Anf. 60	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	27
Anf. 61	ANNA LILLIEHÖÖK (m)	27
Anf. 62	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	27
Anf. 63	TOMAS ENEROTH (s)	28
Anf. 64	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	28
Anf. 65	ANA MARIA NARTI (fp)	29
Anf. 66	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	29
Anf. 67	OWE HELLBERG (v)	29
Anf. 68	Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	30
Anf. 69	TREDJE VICE TALMANNEN	31
3 §	Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	31
4 §	Anmälan om ersättare för statsråd	31
5 §	Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	31
6 §	Beslut om förlängd motionstid	31
7 §	Hänvisning av ärenden till utskott	32
8 §	Bordläggning	32
9 §	Anmälan om interpellationer	32
10 §	Anmälan om frågor för skriftliga svar	33
11 §	Anmälan om skriftligt svar på fråga	34
12 §	Kammaren åtskildes kl. 10.56	34

